

**Oświadczenie złożone
przez senatora Ryszarda Knosalę
na 58. posiedzeniu Senatu
w dniu 2 lipca 2010 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości Krzysztofa Kwiatkowskiego

Wprowadzone w ostatnim czasie zmiany do kodeksu postępowania cywilnego przewidują możliwość sporządzania protokołów z rozpraw cywilnych w formie elektronicznej (ustawa z dnia 29 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego weszła w życie z początkiem lipca). Zasadniczym celem przedmiotowych zmian jest zapewnienie dokładniejszego dokumentowania przebiegu rozpraw. Nie bez znaczenia będzie ponadto odciążenie sędziów dzięki zwolnieniu z obowiązku pracochłonnego dyktowania do protokołu treści oświadczeń i zeznań złożonych przez strony i świadków oraz innych uczestników postępowania.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że kierunek wprowadzonych zmian jest słuszny. Niemniej jednak wydaje się, że aby wdrażany system mógł dobrze funkcjonować na każdym etapie postępowania, konieczne jest rozwiązanie kilku istotnych problemów. Doświadczenia zdobyte w toku programu pilotażowego wskazały, że o ile sama rozprawa rzeczywiście trwa krócej, o tyle późniejsze zapoznanie się z treścią protokołu może okazać się bardzo czasochłonne, i potwierdziły wcześniejsze obawy. Przyczyną tego stanu rzeczy jest fakt, że protokoły elektroniczne nie ulegają automatycznej transkrypcji do wersji pisemnej. Zatem zapoznanie się z aktami sprawy będzie nierezadko związane z koniecznością odsłuchania wielu godzin nagrań. Wprawdzie ustawa przewiduje możliwość sporządzenia formy pisemnej nagrania, ale tylko warunkowo. Ponadto sporządzenie takiej transkrypcji w sposób ręczny bywa bardziej pracochłonne niż zwykłe sporządzenie protokołu.

Pewne wątpliwości podnoszone są również w kontekście wykorzystania zapisu rozprawy utrwalonego w formie elektronicznej. W szczególności nie określono precyzyjnie, w jaki sposób taki protokół może być doręczony uczestnikowi postępowania (na jakim nośniku, w jakim formacie).

Jeśli się weźmie pod uwagę, że obecnie tylko w nielicznych sądach funkcjonuje system elektronicznej rejestracji rozpraw, a wdrożenie systemu w wymiarze ogólnokrajowym rozpocznie się prawdopodobnie dopiero jesienią i potrwa kilka lat, wydaje się zasadne, aby zgłaszane problemy rozwiązać jeszcze przed przystąpieniem do właściwych prac wdrożeniowych. Takie działanie pozwoli na wprowadzenie systemu, który będzie lepiej dostosowany do potrzeb sądów.

W związku z tym zwracam się do Pana Ministra z prośbą o rozważenie wprowadzenia postulowanych rozwiązań, o ile to możliwe, jeszcze przed rozpoczęciem prac wdrożeniowych.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala